

Partistyrelsens förslag på revidering av stadgarna

Partistyrelsen förslår kongressen

att kommande kongresser infaller ojämna år.

att ge partistyrelsen i uppdrag att se över andra former av förankring, diskussioner och beslut utöver kongressens former.

Kongressen 2024 gav den tillträdande partistyrelsen i uppdrag att genomföra en översyn av Vänsterpartiets stadgar. Utöver det grundläggande uppdraget har även en del av motionerna på stadgarna från kongressen 2024 tillförts arbetet. Partistyrelsens Organisations- och stadgegrupp har lett arbetet med översynen och presenterat möjliga förslag till revideringar för partistyrelsen.

Kongressen 2024 gav också partistyrelsen ett särskilt uppdrag att se över partiskatten i stadgarna. Detta uppdrag har hanterats separat, men när förslagen nu återkommer till kongressen för beslut så gör de det med ett gemensamt underlag.

Bland förslagen kan några frågor nämnas särskilt:

Tvååriga mandatperioder möjliggörs även för partiföreningar

Ett förslag som många motionerade om till kongressen 2024 var att på olika sätt möjliggöra längre mandatperioder även i partiföreningarna. Det vanligaste förslaget, att välja halva styrelsen omlott på två år, rimmar dåligt med andra principer. Främst att alla platser anses obesatta när vi går till val. Förslaget är därför att möjliggöra tvååriga mandatperioder även på föreningsnivå. Vi ser det framför allt som en möjlighet i större partiföreningar som kan ha glädje av längre planeringshorisonter, men det finns säkert också flera mindre föreningar som kan ha nytta av förändringen.

Programkongress och Valårskongress blir Kongress

Partistyrelsen föreslår också att vi ska byta kongressår. Här har några olika alternativ funnits med i hanteringen så som längre kongressperioder och andra mötesformer. Förslaget som nu föreligger är att slopa de differentierade kongresserna som vi har, där varannan kongress är en programkongress och varannan är valårskongress. Förändringen gör det möjligt att byta kongressår så vi framöver kan ha kongress udda år och på så vis kunna fatta beslut inför valåret i god tid och få en partistyrelse som är varm i kläderna när det blir valrörelse.

Utöver detta föreslår partistyrelsen kongressen att besluta att partistyrelsen får i uppdrag att se över andra former för förankring, diskussioner och beslutsfattande utöver kongressen.

Kongressmotioner ska passera förening eller distrikt

Den vanligaste motionen till en partikongress är skriven av en enskild person och skickas in under den sista timmen innan motionsstoppet. I takt med att vi vuxit som parti har också motionsskörden vuxit. Det är fortfarande hanterbart, men tar mycket resurser i anspråk. Partistyrelsen föreslår därför att även enskilda motioner till kommande kongresser ska passera via partiföreningen eller distriktsstyrelsen som då också har möjlighet att yttra sig om motionen. På så vis hoppas vi att fler motioner har lästs av fler innan de skickas in och att det i större utsträckning blir motioner från föreningar eller distrikt som hanteras i stället för den sista timmens idéer.

Programkommissionen tillsätts vid behov

En annan större ändring är att inte ha en programkommission hela tiden. Här föreslås att en programkommission tillsätts av partistyrelsen vid behov och att programmotioner till kongressen därmed också normalt kan besvaras av partistyrelsen. Det blir ett förfarande som mer liknar tillsättningen av framtidskommissionen eller olika programarbetsgrupper som fått uppdrag att revidera olika sakpolitiska program. Det kommer framför allt att göra att partiorganisationen kommer att kunna ha en tydligare uppdragsbeskrivning att nominera utifrån och att den programkommission som väljs på så vis får ett tydligare uppdrag.

Revidering av partiskatten

Slutligen så föreslås en revidering av partiskatten. Vänsterpartiet motverkar att politiskt förtroendevalda berikar sig på förtroendeuppdrag. Det är en av flera anledningar till att vi sedan kongressen 2012 tillämpar partiskatt på alla heltidsuppdrag, och även på många mindre arvoden. Pengarna som vi får in från partiskatten är betydande och kommer framför allt till användning i våra valkampanjer. De förslag som här föreligger syftar till att uppdatera och förtydliga skrivningar i stadgan som annars riskerar att leda till oklarheter och missförstånd.

Partistyrelsen föreslår att brytpunkten för partiskatt ändras från 45 procent av ett inkomstbasbelopp till 50 procent av ett inkomstbasbelopp. Räknat på 2025 års siffror innebär det en höjning av hur mycket som kvarstår netto efter betalning av partiskatt från 36 270 kr per månad till 40 300 kr per månad.

Partistyrelsen föreslår också att de delar av stadgan som berör partiskatten delas upp i två paragrafer och flera punkter. Vidare föreslås tydligare formuleringar som ger mindre utrymme för tolkning, framför allt rörande vilka organisatoriska nivåer som har ansvar för att fatta beslut för respektive förtroendeuppdrag. Det blir obligatoriskt att fatta beslut om förväntad tjänstegrad för ett uppdrag.

Partistyrelsen föreslår ett förtydligande om att representantskapet för region Västra Götaland är den instans som fattar beslut om partiskatten i den regionen. Den partiskattegräns som infördes i och med beslutet 2012 skulle i dagens ekonomi motsvara cirka 51 procent av ett inkomstbasbelopp snarare än de 45 procent som anges i stadgan. Partistyrelsens förslag till förändring av brytpunkten för partiskatten

innebär en justering som ligger i linje med det ursprungliga syftet när partiskatten infördes av kongressen. Anledningen till att den nuvarande situationen kunde uppstå var att den ursprungliga beräkningsgrunden var prisbasbeloppet som följer pris-snarare än löneutvecklingen. Detta har sedan ändrats till nuvarande regler som i stället bygger på inkomstbasbelopp vilket också föreslås vara den fortsatta beräkningsgrunden framåt.

Övriga stadgeföreslag innebär i huvudsak inga stora förändringar i förhållande till dagens system. Det har inte heller varit partistyrelsens syfte. Under det dryga decennium som gått sedan partiskatten infördes har det genom praktisk erfarenhet uppdragats att vissa formuleringar ger utrymme för fler tolkningar än vad som ursprungligen varit avsikten och partistyrelsens förslag syftar till att tydligare klargöra vad som gäller. Detta gäller framför allt frågan om vilka organ som fattar beslut om lokala tillämpningar och vilka beslut som måste fattas för att förhindra missförstånd längre fram.

En vanligt förekommande lokal praxis är till exempel att två personer delar på högre arvoden, men förväntas att för de pengarna arbeta mer än de procent som delen av arvodet motsvarar i tjänstegrad. Ett annat fall är deltidsarvoderade politiker som förutsätts arbeta mer än angiven procent. I sådana fall betalas oftast mindre partiskatt, eller ingen alls. Det är en praktik som fungerar väl där den används och som gärna får fortsätta att användas. Däremot behöver det vara tydligt att det alltid är respektive styrelse som fattar beslut om förväntad tjänstegrad och att ett sådant beslut alltid ska fattas om månatliga arvoden. Beslut om tjänstgöringsgrad ska alltid fattas individuellt och vara relaterat till den inkomst som den arvoderade uppbär.

Samtliga föreslagna ändringar

För att sätta de föreslagna ändringarna i sitt sammanhang så presenteras hela stadgan så som den skulle bli med partistyrelsens ändringar till kongressen. Vi vill ändå här redogöra för de ändringar som föreslås i varje kapitel:

Medlemskap § 2–11

Tillägg i § 5 om att medlemskap även ska kunna nekas av distriktsstyrelse och partistyreelse och inte bara av föreningsstyrelsen.

Beslut och val § 12–24

Tillägg i § 20 om att lägga till beslut om nomineringar jämte personval som något som ska genomföras slutet om någon så begär. Detta utifrån att nomineringar till uppdrag i kommun eller region liksom nomineringar till olika interna uppdrag är att likställa med personvalsbeslut många gånger.

Partiförenings årsmöte § 33–39

Tillägg i § 33 som möjliggör att även partiföreningar genomför årsmöte vartannat år precis som distrikten fått den möjligheten.

I § 37 läggs ”kommande verksamhet” in som en punkt bland de ärenden årsmötet ska behandla. I många föreningar antar man en verksamhetsplan vilket då är detsamma,

men även i de fall där förslag på sådan inte föreligger årsmötet så ska ändå det kommande årets verksamhet avhandlas av mötet.

§ 39 Förtydligande om att val av valberedning bereds av styrelsen även på föreningsnivå och andra förtydliganden i stycket kring formerna för beredning av val.

Partiförenings styrelse § 40–45

§41 ändras i enlighet med förslaget i § 33 om att möjliggöra tvååriga mandatperioder även på föreningsnivå.

Partidistrikt § 46–52

§ 51 tas bort då den har en meningslös formulering som är en rest från den tid då region och landsting verkade parallellt, men har också omformulerats knepigt i någon tidigare revidering.

Distriktsårskonferens § 53–72

Förtydligande i § 64 om att den som valts till distriktsstyrelsen inte kan väljas som ombud.

Justering i § 70 om möjliga former för beredning av ny valberedning.

Partikongress § 78–90

En av de stora ändringarna gäller § 79 som förslås förändras så vi inte längre har olika sorters kongresser utan bara kongress helt enkelt. Förändringar hänger dels ihop med andra förslag, men baseras framför allt på grundidén om att byta kongressår till udda år för att inte behöva ha kongress under valåret.

§ 82 kompletteras med att enskilda motioner till kongressen ska inlämnas via förening eller distrikt som också kan yttra sig om motionen.

§ 84, 85 och 87 ändras som konsekvens av förslaget att ändra det upplägg vi har med permanent och kongressvald programkommission. I dessa paragrafer justeras motionsbesvarandet samt närvaro och yttrande och förslagsrätt för en programkommission.

Kongressombud § 91–99

Förtydligande i § 97 att den som valts till partistylelsen inte kan väljas som ombud.

Kongressens ärenden § 100–106

§ 101 justeras dels med anledning av att vi föreslår att de differentierade kongresserna slopas, dels i och med att programkommissionen inte föreslås vara ett permanent och kongressvalt organ. En annan konsekvens är att § 102 upphävs och att formuleringar om programkommissionen stryks i § 103 och 104.

Partistylelse § 107–116

Ändring gällande programkommissionen även i § 109.

Programkommission § 123–125

§ 123 ändras så att en programkommission tillsätts vid behov av partistylelsen på samma sätt som framtidskommissioner eller arbetsgrupper för uppdateringar eller

nyskrivningar av sakpolitiska program. Det som kvarstår är att när en programkommission tillsätts så är det den som lägger förslag till kongressen och besvarar motioner på programmet i enlighet med förslaget i § 124. Partistyrelsen har också möjlighet att yttra sig över programmotioner och är de som yttrar sig över dessa när det inte finns en vald programkommission.

Parlamentariska grupper § 126–135

Här föreslås förändringar i § 127 och skapandet av en ny § 127 b efter den utrednings som gjorts gällande partiskatten. Den stora förändringen är att beräkningsgrunden justeras från 45 procent till 50 procent av inkomstbasbeloppet vid 100 procent tjänstgöringsgrad. Utöver det så föreslås också en rad andra förtydliganden för att stadgarna ska vara tydliga även vid lägre tjänstgöringsgrad och var partiskatt för uppdrag på olika nivåer ska hanteras.

Kandidatlistor vid allmänna val § 136–145

Ett onödigt “eller” raderat i § 139.

§ 143 som möjliggör för icke partimedlemmar att sättas upp som kandidater i allmänna val utgår.

Uteslutning § 146–148

I §146b föreslås att även partistyrelsens verkställande utskott ska kunna ta beslut om tidsbegränsade suspenderingar på samma sätt som distriktsstyrelser. I §147 föreslås en strykning av den begränsning som finns för partistyrelsen att förlänga en suspendering till kommande möte.

I § 147b föreslås att distriktsstyrelserna får mandat att efter samråd med partisekreteraren fatta beslut om uteslutning ur kommunal grupp. Beslut om överklaganden och uteslutningar ur andra parlamentariska grupper fattas av partistyrelsen.

I § 148 tydliggörs att det är uteslutningar ur partiet som kan överklagas till kongressen. Uteslutningar ur parlamentariska grupper prövas av partiorganisationen på respektive nivå när det är dags att välja uppdrag på nytt.

